

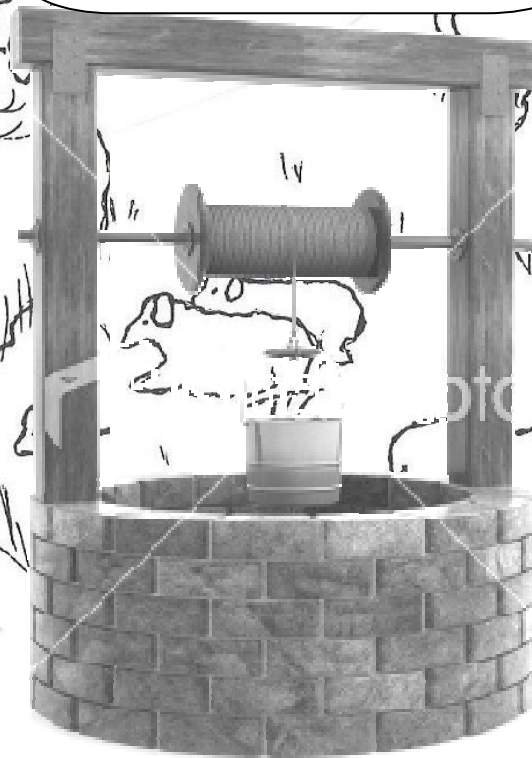
תלמוד תורה יטב לב דרבינו יואל מסאטמאר

בהתייסדות כ"ק מרן רבינו הקוה"ט זיעזעבי"א - בנשיאות כ"ק מרן רבינו הגה"ק שליט"א
קרית יואל - בני ברק

החב"ד נבאר שהוא ישקו העצרים

פרשת שופטים

כיתה ז'

הר"ר יוסף מאיר שווארץ הי"ז

חידו"ת לפרשת שופטים

שופטים ושוטרים תתן לך וגו' למען תחיה וירשת את הארץ.

ברש"י אי' כדאי הוא מינוי הדיינים הכשרים להחיות את ישראל ולהושיבן על אדמתן.

ונראה בהקדם לבאר מאמר הגמרא (גיטין נח.) תנו רבנן, מעשה ברבי יהושע בן חנניה שהלך לדרך גדול שברומי, אמרו לו תינוק אחד יש בבית האסורים, יפה עינים וטוב רואי וקוצותיו סדורות לו תלתלים, הלך ועמד על פתח בית האסורים, אמר מי נתן למשיסה יעקב וישראל לבוזזים (ישעי' מב כד), ענה אותו תינוק ואמר, הלא ה' זו חטאנו לו ולא אבו בדרכיו הלוך ולא שמעו בתורתו, אמר מובטחני בו שמורה הוראה בישראל, אמרו לא זו משם עד שפדאו בממון הרבה, ולא היו ימים מועטים עד שהורה הוראה בישראל, ומנו רבי ישמעאל בן אלישע, ונתקשו המפרשים להבין איזה חכמה יתירה ראה רבי שמעון בתינוק זה עד שהיה בטוח בו שיהא מורה הוראה בישראל. ואפ"ל על פי מה דאיתא במס' בבא מציעא (דף ל:) אמר רבי יוחנן, לא

חרבה ירושלים אלא על שהעמידו דיניהם על דין תורה ולא עשו לפנים משורת הדין, וביאר בעיון יעקב, כי באמת היה להם לישראל חטאים עוונות ופשעים, אך באם היו עושים לפנים משורת הדין, אז במדה שאדם מודד מודדין לו והיה גם הקב"ה מתנהג עמהם לפנים משורת הדין ולא היה נחרב ירושלים, אבל מכיון שהעמידו דבריהם על דין תורה, נענשו ג"כ על פי מדת הדין. ומעתה יש לומר שזאת היתה שאלתו של רבי יהושע בן חנניה מי נתן למשיסה יעקב וישראל לבוזזים, כי אף על פי שחטאו ישראל, מכל מקום הלא הקב"ה הוא אל רחום וחנון ומדוע לא התנהג עמהם לפנים משורת הדין, על זה ענה אותו תינוק ואמר הלא ה' זו חטאנו לו ולא אבו בדרכיו הלוך, רומז על מאמרם ז"ל (ספרי פ' עקב) והלכת בדרכיו, מה הוא רחום אף אתה רחום, וכיון שלא הלכו ישראל בדרכיו של הקב"ה להתנהג במדת רחום וחנון לפנים משורת הדין, אלא העמידו דיניהם על דין תורה, על כן במדה כנגד מדה נענשו גם הם על פי מדת הדין, ולזה

תלמוד תורה יטב לב דרבינו יואל מסאטמאר

בהתייחסות כ"ק מרן רבינו הקוה"ט זיעעב"א - בנשיאות כ"ק מרן רבינו הגה"ק שליט"א

קרית יואל - בני ברק

בס"ד

אמר רבי יהושע מובטחני בו שמורה הוראה בישראל, כי מאחר שתינוק זה יודע שצריך להתנהג לפני משורת הדין, אם כן הרי יש לו אותן מעלות שמנתה תורה על דייני ישראל להיות שונאים ממונם בדין, ולכן לו נאה ולו יאה להיות דין ומורה הוראה בישראל. וזהו ביאור דברי רש"י"ל, כדאי הוא מינוי הדיינים הכשרים להחיות את ישראל ולהושיבן על אדמתן, כי באם יהיו דיינים כשרים והגונים בישראל אשר הילוכם תהא לפני משורת הדין, ומהם יראו כל ישראל וכן יעשו לפני משורת הדין אזי במדה כנגד מדה יתנהג גם הקב"ה עמהם לפני משורת הדין להחיות את ישראל ולהושיבן על אדמתן, ואף אם יכשלו בחטא לא תחרב ירושלים ולא יגלו ישראל מעל אדמתן.

(ברך משה)

צדק צדק תרדוף למען תחיה וירשת את הארץ אשר ה"א נותן לך.

ופירש"י כדאי הוא מינוי הדיינים הכשרים להחיות את ישראל ולהושיבן על אדמתן. ונראה בהקדם מה דאיתא במדרש (ויק"ר

פ"ד ס"ו) קושית אומות העולם שישראל בטלים ברוב לגבייהו, כי אתם המעט מכל העמים. וא"ז זללה"ה בישמח משה (סו"פ תולדות) כתב לתרץ דצדיקים במיתתם אחרי המות אשר הגוף קבוע בקבר וכל קבוע כמחצה על מחצה ורב חסד הקב"ה מטה כלפי חסד, אך לכאורה אז אין הצדיק נחשב עוד מאנשי הדור ההוא, אבל כשאומרים דבר הלכה משמו, ושפתותיו של הצדיק דובבות בקבר, מעורר חיות להצדיק ונחשב בין החיים באותו הדור, ומאחר שקבוע הוא, אף אם רובן רשעים, נידון העולם כמחצה על מחצה. וזהו ביאור דברי רש"י"ל, כדאי הוא מינוי הדיינים הכשרים, הם המרביצי תורה ויראה לעם ה' ואומרים שמועה מפי הצדיקים הקודמים, שעל ידי זה יזכו להחיות את ישראל"ל, לעורר חיות בהצדיקים ובני עליה, ולהושיבן על אדמתם, שיהיו נחשבים כאילו הם חיים על האדמה הזאת ויצטרף לנו זכותם שלא נהיה בטלים ברוב האומות, ונוכל להחזיק מעמד מול הנסיונות ולהתחזק בדרך התורה עד ביאת הגואל.

כ"ק מרן רבינו שליט"א

מן הבאר שהוא ישקו העדרים - פרשת שופטים

כי השוחד יעוור עיני חכמים

בעת שישב בעל אוהב ישראל זצ"ל מאפטא על כסא הרבנות בקולבסוב באו פעם לפניו שני בעלי דין לדין תורה, יתר הדיינים לקחו שוחד והיו נוטים לצד אחד, אולם הרב מאפטא גילה כלפיהם התנגדות נמרצת והוכיח להם כי אין ההלכה כמותם, יעצו הדיינים לבעל הדין כי ישחד גם את הרב, אך כיצד עושים זאת, והלא בשום פנים לא יסכים הרב לקבל שוחד, יעצו לו איפוא לשלשל בחשאי סכום כסף ניכר לכיס בגדו של הרב, בעל הדין עשה כעצתם ואיש לא ידע דבר על כך. למחר כאשר ישב הרב להמשיך בדין תורה, הרגיש כי דעתו החלה להסס בדבר וכי קם בו רצון להסכים עם דעת הדיינים, מיד דחה את ישיבת בית הדין וכל אותו היום בכה והתחנן לפני רבונו של עולם כי יאיר את עיניו לראות את האמת, כך עברו ימים מספר עד אשר גילה הרב את הכסף בכיס בגדו ומיד הבין כי בעל הדין הוא אשר שם את הכסף בכיסו כדי לשחדו, כל כך גדול הוא כוחו של שוחד, שאפילו אם הדיין אינו יודע מאומה על כך, בכל זאת משפיע על שכלו לסלף את דעתו. זהו פירושו של הפסוק ויסלף דברי צדיקים אמר הרב מאפטא זצ"ל אפילו אם הדיין מוסיף להיות צדיק גם לאחר קבלת השוחד, שכן ראה ולא ידע מאומה על כך, בכל זאת יש בכוחו של השוחד לסלף את בינתו ואת דבריו.